

УДК 800(082)

А.М. Приходько

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЛІНГВОФІЛОСОФСЬКИХ ВИМІРАХ

У статті розглядається феномен "діяльність" у двох своїх іпостасях – вербальній (мовленнєвій) і невербальній (ремісничій). Далі кожний з цих двох феноменів піддається детальному опису з точки зору його головних когнітивних (лінгвофілософських) параметрів з подальшим порівнянням на предмет з'ясування їхніх інтегральних і диференційних рис.

Ключові слова: вербальна діяльність, невербальна діяльність, дискурс, життєвий світ, консенсус, (конс)ситуація, мовленнєвий акт

Об'єктом пропонованої розвідки є феномен діяльності людини, а предметом – її лінгвофілософська інтерпретація у вимірах дискурсії та ремісництва. Основною ж метою цієї статті є з'ясування інтегральних і диференційних параметрів цих двох взаємозумовлених аспектів життєвого світу людини з особливим наголосом на комунікативній (актомовленнєвій) складовій цієї діяльності, що її неодноразово підіймала філософська думка (праці фон Врігта [1], В.В. Ільїна [4], К.П. Переверзева [6], Б. Рассела [8], Г. Фреге [17], Я. Хінтіки [12], В.С. Юрченка [13] та ін.).

Орієнтація сучасної лінгвістики на прагматичну сторону знака відбиває осмислення мови як продукту та інструменту людської діяльності не означає, що структурно-семантична парадигма лінгвістики поступається місцем прагматичній. Прагматика і семантика не можуть бути жорстко протиставлені одна одній як дві взаємовиключні парадигми. Навпаки, вони являють собою таку функціональну єдність, у якій перша виступає як "практична семантика" [24, с. 67], а друга належить до тої сторони мовленнєвої діяльності, яка створює знакові аналоги світу і слугує здійсненню мовленнєвих актів [5, с. 722]. Будучи вченням про детерміновані соціальним контекстом умови застосування людської мови [22, с. 42], прагматика не може використовувати те, що не пропонується системою мови. І навпаки – когнітивно-семантичні концепти мови будуть зайвими, якщо вони не є задіяними в мовленнєвій практиці.

Характеризуючись перенесенням акцентів із формальної структури мови на структурно-семантичну організацію мовних одиниць у соціальній інтеракції, функціонально-комунікативна парадигма мовознавства означає спрямованість наукових інтересів на дослідження області відношень знака та його користувача, сфери вираження прагматичних значень, що супроводжують когнітивний зміст слів, висловлювань, текстів, використання мови в певних ситуаціях спілкування, альтернативних засобів вираження пропозиціональних настанов (здатність буття граматикалізуватися / grammaticalizeability of events [21]) тощо. Проведення міждисциплінарних досліджень у царинах синтаксису та семантики дозволяє встановити закономірності використання синтаксичних структур зважаючи на граматику подій (grammar of events). У такому смислі під прагматикою розуміється та частина лінгвістичної теорії та теорії знака, яка вивчає використання в мовленні мовних форм та їх структур (синтактика) і їх співвідношення з певними значеннями (семантика).

Таке розуміння зазначених аспектів походить від Р. Карнапа, який розводив прагматику й семантику виключно на підставі орієнтованості лінгвістичної теорії

на мовця [16, с. 9]. Р. Карнап відносить до компетенції прагматики пропозиціональні настанови (типу “гадати”, “підтверджувати”, “верифікувати”) та інтенції [16, с. 237]. Згідно з таким розумінням смисл висловлювання може бути прагматично релевантним тільки тоді, коли він підтверджується мовленнєвою поведінкою комунікантів. Понятійне поле прагматики виявляється у Р. Карнапа семантично, а понятійне поле семантики – прагматично забарвленими.

Для дослідження комунікативної діяльності понятійний апарат прагматики має бути розширеним настільки, щоб він був здатним пояснити першочергові проблеми використання мови. Прагматика визначається не з точки зору теоретичних вимог семантики, а, навпаки, як така, що вбирає в себе семантичну складову мовної системи на своїх власних теоретичних засадах, тобто на засадах теорії мовленнєвої діяльності.

Теорія мовленнєвої діяльності перейняла сформульований Р. Карнапом принцип аналізу мови в контексті осіб (локвоцентризм), що її використовують, та висловлювань, які цими особами продукуються. Результатом такого підходу стала теорія мовленнєвих актів, започаткована Дж. Остіном та Дж. Сьорлем. Ця теорія спирається на інтуїтивне уявлення про те, що мовленнєві висловлювання є за своєю суттю комунікативними діями, значення яких виводиться на підставі мети їх здійснення. Мовлення розглядається як різновид людської діяльності, а саме як форма поведінки, що регулюється певними правилами [23, с. 38]. Саме теорія мовленнєвих актів виділила окремі нормативні аспекти, які детермінують вибір мовних засобів та пояснюють умови і правила їх вживання [15; 23]. Ці правила є гарантантами того, що за наявності відповідних умов висловлювання може дорівнювати здійсненню певної дії.

Дж. Остін обґрунтовував теорію мовленнєвих актів (МА) на підставі принципу діяльності: “щось сказати”, вважає він, – означає “щось зробити” [15, с. 94]. До цієї ідеї приєднуються Дж. Сьорль та його послідовники. Більш того, Дж. Остін вважає, що висловлювання є конвенціоналізованою мовленнєвою дією [15, с. 105]. Конвенції для нього є “вказівками”, яких мають дотримуватися комуніканти в ході мовленнєвої взаємодії. Ці вказівки регулюють не тільки, *що, коли і як* говориться, але й *які* наміри, переконання, уявлення тощо пов’язуються комунікантами зі своєю мовленнєвою поведінкою. Остінівське розуміння конвенцій залишається в історії мовознавства слабо окресленим. Зокрема, вважається, що він не довів до кінця проблему того, якою мірою мовленнєвий акт є дією.

Вирішальною ланкою між загальною теорією діяльності та теорією мовленнєвої діяльності стали дослідження Д. Левіса, який, підхоплюючи ідеї Л. Вітгенштейна, розглядає конвенцію під кутом зору теорії гри, тобто як вирішення проблем порозуміння між особами, що беруть у ній участь [20]. Для розуміння мовленнєвої діяльності важливим моментом стало обґрунтування Д. Левісом інтерактивної діяльності людей за зразками кооперативних ігор. Усі індивідуальні цілі мовленнєвої діяльності можуть бути лише тоді реалізованими, коли між учасниками інтеракції встановлюється консенсус на фоні рівновагомих інтересів, спільного знання та взаємочікувань [20, с. 53].

Пізніше ці ідеї знайшли свій розвиток у комунікативній філософії: “Комунікативна дія відбувається в живій та нормативно забезпеченій мовній грі, у ході якої висловлювання <...> не лише утворюються за правилами, але й є пов’язаними між собою за правилами доповнення та підстановки. Консенсус, що супроводжує діяльність, стосується <...> як змісту висловлювань, так і *думок*, намірів; як інтер-

суб'єктивно значущих взаємно очікуваних вчинків, що супроводжують наші висловлювання, так і *норм*" [10, с. 85].

Традиція дослідження мовленнєвої активності людини в контексті діяльності знайшла своє теоретичне осмислення і в працях Л.С. Виготського, А.А. Леонт'єва, А.Р. Лурії, С.Д. Кацнельсона, які розуміли її передусім як мовленнєво-мисленнєву. Пізніше таке бачення феномену вербальної діяльності закріпилося як головний постулат когнітивного напрямку в лінгвістиці [2, с. 206-225], а також у лінгвопоетиці, де вона розуміється і як процес висловлювання і як його результат – висловлення. Таке бачення мовленнєвої діяльності необхідно сполучене з обґрунтуванням феномену мотивації як першоджерела людської поведінки.

У сучасному мовознавстві феномен мотиву розглядається в контексті психологічних концепцій і формулюється відповідно як те, "що спонукає людину до здійснення дій та вчинків і спрямовує її мовленнєву діяльність" [2, с. 11]. У цілому ж людина оголошує мотиви своїх вербальних вчинків досить рідко, а тому найчастіше ці мотиви залишаються невисловленими і досить невизначеними для інших учасників спілкування. Але в будь-якому разі вони виступають у певному смислі рухомою силою вербальної діяльності, складають їх першооснову.

З'ясування мотивів робить внесок у розуміння конкретних намірів (інтенцій) суб'єкта діяльності. Людина завжди повинна знати, *що* вона робить / говорить, а *коли* вона щось робить / говорить, то повинна точно знати *навіщо*. Те, *що* та чи інша особа має на увазі, коли вона щось робить / говорить, і є метою діяльності. Мета – це упередження у свідомості результату, на досягнення якого спрямовані дії [7, с. 34]. Результат у невербальній діяльності – предметно-практичний підсумок, отриманий після її завершення; результат у вербальній діяльності – спричинений ефект, який, у свою чергу, може бути як вербального, так і невербального порядку.

Функція мовних засобів, за допомогою яких людина виражає мету, не обов'язково прив'язана до цієї мети. І все ж мовні засоби та немовна мета не можуть бути повністю незалежними одне від одного. Мета та засіб комунікації знаходяться між собою в діалектичних відношеннях змісту й форми. У таких випадках стає особливо ясно, що мета передбачає вибір відповідного засобу порозуміння: те, що певна особа хоче сказати, у будь-якому випадку залежить від вибору вербальних засобів – "наміри паразитують на засобах" [25, с. 99]. Іntenції утворюють сенс мовленнєвої дії, бо учасники спілкування виводять їх саме на підставі тих засобів, які обирає мовець для оголошення своїх намірів. Протікання комунікативного акта у зворотному порядку є неможливим.

Мовленнєві інтенції будуть тільки тоді успішно реалізованими, коли вони здійснюються за допомогою таких мовних засобів, які є оптимальними для задоволення взаємних очікувань комунікантів. Наміри мовця найкраще передаються конвенціоналізованими засобами. Іntenція та конвенція є чинниками, що взаємно доповнюють один одного. Комплементарні відношення між ними відповідають як функціональному характеру висловлювання, так і ролі мотивів при їх здійсненні. Комплементарний характер інтенцій та конвенцій заповнює прогалини в теорії мовленнєвої діяльності Дж. Сьорля стосовно того, у якому смислі мовленнєві акти є діями, а саме той факт, що за своєю функцією вони є конвенціональними, а за своїм значенням – інтенціональними діями [23].

Разом із тим, поєднання інтенціонального та конвенціонального підходів до мовленнєвої діяльності породжує певні проблеми. Зокрема, поняття конвенції не пояснює ролі мотивів мовця при здійсненні ним вербальних та невербальних вчинків, а поняття інтенції не пояснює функціонального характеру засобів вираження

мовленнєвих намірів. Обидва дезидерати вирішуються на підставі інших засад. Зрештою обидва вони однаковою мірою передбачають спільне знання та раціональні засади учасників комунікативної дії. Теорія мовленнєвих актів та її типологічна складова отримали за допомогою концептів “конвенційність” та “інтенціональність” теоретичний фундамент для свого подальшого розвитку.

Наукова думка здійснила прорив у розумінні законів конвергенції природничих і соціальних явищ, які знайшли своє втілення в теорії синергетики [19] – самоорганізації складних систем. У межах цієї теорії людина-комунікант розглядається як складна, незамкнена, дисипативна, самоорганізуюча система, інтегрована в навколишнє середовище, яке власне і є джерелом мотивації її вербальної та невербальної діяльності. “Подібно будь-якій іншій відкритій системі, комунікант отримує зовні імпульси – позитивні та негативні, критично оцінює результати своїх мовленнєвих ходів і реагує цілеспрямованими мовленнєвими діями, відбираючи із свого комунікативного репертуару (вербального і невербального) ті з них, які <...> з найбільшою імовірністю принесуть йому очікувані результати. Якщо мета не досягнена, то комунікативна система (мовець) реагує на це або зміною мети, або зміною стратегій і тактик її досягнення” [9, с. 5].

Синергетичному розумінню мовлення та мовленнєвої діяльності лінгвістика не в останню чергу зобов'язана трансцендентальній (комунікативній) філософській концепції Ю. Хабермаса, Н. Лумана, К.-О. Апеля, Х.-Г. Гадамера, в якій уперше було сформульовано вихідну для прагматичної теорії антиномію праці (невербальна діяльність) і комунікації (вербальна діяльність), де остання інтерпретується як знаковопосередкована взаємодія. У центрі уваги комунікативної філософії знаходиться проблема інтерсуб'єктивності, яка усвідомлюється через визначення понять комунікації, смислу, дискурсу та ін. Ці поняття є тісно пов'язаними між собою, бо саме в комунікації відбувається актуалізація її учасниками смислу та значення висловлювань [14; 18].

Ю. Хабермас розглядає людську діяльність у широкому та вузькому сенсах. У першому випадку він має на увазі невербальну (буденну, ремісничу) діяльність (біг, передавання з рук в руки, праця молотком чи пилкою тощо), завдяки якій суб'єкт втручається у світ, щоб реалізувати поставлену мету (Ziel) за допомогою вибору (Option) та відповідних засобів (Mittel). Ремісничу діяльність характеризується як проста, цілеспрямована, невербальна (не опосередкована мовленням). У другому випадку діяльність постає як вербальний акт, за допомогою якого суб'єкт мовлення може порозумітися про щось у світі з іншими суб'єктами [18, с. 63-68]. Обидва види вважаються елементарними типами діяльності.

Інтегральним моментом невербальної та вербальної діяльності є телеологічна складова – спрямованість на мету. Якщо невербальні акти (телеологічні дії) спрямовані власне на мету та кінцевий результат (цілеспрямоване вторгнення у світ), то вербальні – на порозуміння. В обох випадках різняться умови й основні поняття, завдяки яким дійові особи можуть описувати свої цілі. Мовленнєві дії у цьому випадку розглядаються комунікативною філософією як такі, що самі себе інтерпретують, виявляють рефлексивну структуру та мають спрямованість на ілюктивні цілі. Останні не є цілями, які потребують своєї реалізації у межах світу, вони не можуть бути здійсненими без співпраці та згоди між комунікантами, а тому пояснюються лише посиланням на концепт взаєморозуміння, притаманний мовленнєвому медіуму як такому.

Згідно з Ю. Хабермасом, обом видам діяльності відповідають також різні умови раціональності, тобто умови застосування пропозиціонального знання: у но-

нвербальних діях знання обмежується стратегічною цілераціональністю, а у вербальних воно постає як раціональність взаєморозуміння, інтуїтивним підґрунтям якого є досвід сили аргументації, що призводить до згоди й утворює консенсус: “Цілераціональність вказує на умови для каузального вторгнення (Intervention) у світ існуючого стану речей, раціональність процесу взаєморозуміння співвідноситься зі зв’язком умов значущості для мовленнєвих актів, претензій, що висувуються ними, та засадами для дискурсивного розв’язання цих вимог” [18, с. 67].

Підсумовуючи сказане, зазначимо, що феномен діяльності слід розуміти як активність суб’єкта, спрямовану на деякі зміни існуючого стану речей у межах реалізації певної мети. У такому ракурсі невербальна і вербальна діяльність співвідносяться між собою як загальне та часткове: “Мовленнєва дія <...>, з одного боку, стоїть поза актами діяльності та явищ, як і їх знакова паралель, а з другого – продовжує цей ряд. Тим самим мовлення та світ, мовлення та діяльність перебувають, з одного боку, у відношеннях відображення як два співвіднесених, але самостійних цілих, а з другого, у відношеннях включення як частина та ціле” [24, с. 719].

Співвідносячись між собою як загальне та часткове, вербальна і невербальна форми діяльності характеризуються такими інтегральними параметрами (табл. 1):

- денотативна (референтна) складова (те, що відбувається в позамовній дійсності, те, що має місце);
- інтенційна складова (те, що відбувається в суб’єкті і що надає сенс зусиллям, які він витрачає на зміни в навколишньому світі);
- конвенційна складова (довільні згоди, вибір яких регулюється міркуваннями зручності, доцільності, традиційності, нормативності тощо);
- епістемічна / когнітивна складова (умови використання пропозиціонального знання).

Разом із тим, мовленнєва дія відрізняється від немовленнєвої рефлексивністю самоінтерпретації, значно ширшим характером цілей, на які вона спрямована, характером наслідків, які можуть бути отримані, іншим порядком застосування пропозиціонального знання, різними критеріями результатів діяльності тощо.

Таблиця 1.

Параметричні ознаки вербальної та невербальної діяльності людини

Невербальна діяльність	Вербальна діяльність
<i>денотативна складова</i>	
цілеспрямоване вторгнення у світ	опис і осягнення світу
<i>інтенційна складова</i>	
спрямована на кінцевий результат – предметно-практичний підсумок, отриманий після завершення дії	спрямована на результат-порозуміння, консенсус – вербальний або невербальний (посткомунікативний) ефект
<i>конвенційна складова</i>	
<i>когнітивна складова</i>	
знання обмежується стратегічною цілераціональністю	раціональність взаєморозуміння, основою якого є досвід сили аргументації, що призводить до згоди й утворює консенсус

У зазначеній системі не знайшла свого відображення іще одна координата людської діяльності. Цю координату ми будемо називати, услід за Е. Гуссерлем і

Ю. Хабермасом, життєвим світом. *Життєвий світ* (Lebenswelt) є середовищем, у якому здійснюється діяльність людини, він є „безпосередньою, пов'язаною з часом (gegenwärtige) сферою первинних даних (Leistungen)“ [18, с. 85]. Він є сукупністю інструментального світу (Zeugwelt) та світу спільності (Solidarwelt) і актуалізується в межах співпраці та мовленнєвої спільноти, у центрі уваги якої постають норми та цінності, що визнаються індивідами й супроводжують їх дії та вчинки. Будучи середовищем існування та діяльності людини, життєвий світ є складовою об'єктивного (реального, фізичного, навколишнього, позамовного) світу і вміщує в себе епістемічний світ з декларативними та процедурними знаннями індивіда.

Будучи невід'ємною частиною об'єктивного світу та вбираючи в себе епістемічний світ, життєвий світ є суб'єктивним світом повсякденності і “є дійсністю, яка уможлиблює порозуміння людей щодо ситуації, в якій вони стикаються один з одним віч-на-віч” [3, с. 40]. Частковим проявом життєвого світу слід вважати ситуативний контекст спілкування.

У такий спосіб ситуація виступає як деякий фрагмент життєвого світу і утворює контекст ситуації діяльності [11, с. 202], який називають ситуативним контекстом, або конситуацією (context of situation, Situationskontext), вважаючи її частиною комунікативного контексту в плані суб'єктивних координат “я – тут – тепер”: поняття контексту виводить мовленнєву діяльність у широкий світ просторово-часових і суб'єктивно-об'єктивних зв'язків. Як частина комунікативного контексту, конситуація разом з тим є феноменом прагмасемантичного порядку і включає в себе власне комунікативні та докомунікативні фактори. До перших належить мовленнєвий акт, до других – вже зазначені фактори ‘предмет’, ‘мотив’, ‘учасники’ (мовець, адресат, слухач). Предметна галузь конситуації забезпечує конкретну референцію висловлювання в мовленні, а саме: стан речей до моменту мовлення (реальна пропозиція *p*), стан речей, що передбачається після моменту мовлення (гіпотетична пропозиція *не-р*).

Виникаючи як феномен докомунікативного порядку, ситуативні контексти мають чітко окреслену футуральну спрямованість і можуть мати риси як спланованості, так і спонтанності. Можна розрізняти принаймні чотири типи конситуацій – повідомлення, питання, спонукання, обіцянки. Звичайно, при необхідності усі вони можуть бути розширеними або модифікованими, але, як здається, саме ці чотири категорії утворюють ядро комунікативної діяльності людини і виступають як базові по відношенню до тих контекстів, які є передумовою метакомунікативних, фатичних, експресивних та інших контекстів спілкування.

Підводячи підсумок, зазначимо, що розрізняючи в життєвому світі людини дві його діяльнісні іпостасі – вербальну і нон вербальну, основну увагу було приділено саме вербальній. Саме вона задає вибір і аранжування мовленнєвих актів, визначає характер відношень між їх функціями, сприяє оптимальному розміщенню певного пропозиціонального змісту в модально-епістемічній рамці висловлювання.

Поряд і з цим існує ще чимало невирішених питань, що чекають на свого дослідника. Йдеться, зокрема, про лінгвофілософське осмислення таких проблем, як співвідношення мовленнєвої діяльності та дискурсу. Особливо перспективним є виокремлення поряд із мовленнєвими актами іще й такої категорії, як дискурсивний акт з наступною їх таксономізацією за формами і типами діяльності.

Бібліографічні посилання

1. **Вригт Г., фон.** Логико-философское исследование / Г.Х. фон Вригт: Избр. тр.: Пер. с англ. / Общ. ред. Г.И. Рузавина и др. – М.: Прогресс, 1986. – 600 с.
- 2 **Залевская А.А.** Введение в психолингвистику / А.А. Залевская. – М.: Рос. гос. гуманитар. ун-т, 1999. – 382 с.
3. **Єрмоленко А.М.** Комунікативна практична філософія / А.М. Єрмоленко. – К.: Лібра, 1999. – 488 с.
4. **Ильин В.В.** Теория познания. Эпистемология / В.В. Ильин. – М.: МГУ, 1994. – 136 с.
5. **Никитин М.В.** Курс лингвистической семантики / М.В. Никитин. – СПб: Научн. центр проблем диалога, 1996. – 758 с.
6. **Переверзев К.А.** Высказывание и ситуация: об онтологическом аспекте философии языка / К.А. Переверзев // Вопр. языкознания, 1998. – № 5. – С. 24-52.
7. **Приходько А.Н.** Концепты и концептосистемы: когнитивно-дискурсивный ракурс / А.Н. Приходько. – Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2014. – 335 с.
8. **Рассел Б.** Исследование значения и истины: Пер. с англ. / Б. Рассел. – М.: Идея-Пресс, 1999. – 400 с.
9. **Тарасова Е.В.** Синергетические тенденции в современной науке / Е.В. Тарасова // Вісник Харківськ. нац. ун-ту. – № 500. – Х.: Константа, 2000. – С. 3-9.
10. **Хабермас Ю.** Комунікативна дія і дискурс – дві форми повсякденної комунікації / Ю. Хабермас // Ситниченко Л.А. Першоджерела комунікативної філософії. – К.: Либідь, 1995. – С. 84-90.
11. **Хабермас Ю.** Моральное сознание и коммуникативное действие / Ю. Хабермас / Пер. с нем. под ред. Д.В. Скляднева. – СПб: Наука, 2000. – 380 с.
12. **Хинтиikka Я.** Логико-эпистемологическое исследование / Я. Хинтиikka. – М.: Прогресс, 1980. – 447 с.
13. **Юрченко В.С.** Космический синтаксис: Бог, человек, слово / В.С. Юрченко. – Саратов: Саратовск. пед. ин-т им. К. Федина, 1992. – 137 с.
14. **Apel K.-O.** Auseinandersetzungen in Erprobung des transzendentalpragmatischen Ansatzes. 1. Aufl /K.-O. Apel – Frankfurt/M.: Suhrkamp, 1998. – 866 S.
15. **Austin J.** How to do things with Words?/ J.L. Austin– Stuttgart: Philipp Reclam, 1994. – 218 P.
16. **Carnap R.** Introduction to Semantics / R. Carnap. – Cambridge: Harvard Univer. Press, 1948. – p.
17. **Frege G.** Sinn und Bedeutung // Funktion, Begriff, Bedeutung. Fünf logische Studien. 2. Auflage / Hrsg. G. Patzig / Frege G. – Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1966. – S. 38-63.
18. **Habermas J.** Handlungen, Sprechakten, sprachlich vermittelte Interaktionen und Lebenswelt / J. Habermas// Nachmetaphysisches Denken. Philosophische Aufsätze. – Frankfurt/M.: Suhrkamp, 1988. – S. 63-104.
19. **Haken H.** Synergetics: An Introduction / Y. Haken. – Berlin: Springer, 1977. – 188 p.
20. **Lewis D.** Konventionen. Ein sprachphilosophischer Essay / D. Levis. – Berlin, N. Y.: de Gryuter, 1975. – S.
21. **Li Y.** Synyactic and Morphological Structures that Represent event structure /Li Y. – Madison: University of Wisconsin Press, 1998.
22. **MeY J.L.** Pragmatics. An Introduction / J.L. May. – Oxford: Blackwell, 1993. – 421 p.

- 23. Searle J.** A classification of illocutionary acts / J.R. Searle // Language in Society. – London: Cambridge University Press, 1976. – Nr. 5. – P. 1-23.
- 24. Polenz P., von.** Deutsche Satzsemantik: Grundbegriffe des Zwischen-den-Zeilen-Lesens / Pere von Poleny. – Berlin, N. Y.: de Gruyter, 1985. – 389 S.
- 25. Vossenkuhl W.** Zur Pragmatik des sprachlichen Handelns / W. Vossenkuhl // Pragmatics. Handbook of pragmatic thought. Vol. IV: Philosophy of language, linguistic, pragmatics and formative pragmatics / Ed. by H. Stachowiak. – Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1997. – S. 85-103.

Приходько А.Н., Днепропетровский национальный университет им. О. Гончара. Речевая деятельность в лингвофилософских параметрах.

В статье рассматривается феномен "деятельность" в дух своих ипостасях – вербальной (речевой) и невербальной (ремесленной). Далее каждый из этих двух феноменов подвергается подобному описанию с точки зрения его главных когнитивных (лингвофилософских) параметров с дальнейшим сопоставлением на предмет выяснения их интегральных и дифференциальных черт.

Ключевые слова: вербальная деятельность, невербальная деятельность, дискурс, жизненный мир, консенсус, (конс)ситуация, речевой акт

Prykhodko A.N. Oles Honchar Dnepropetrovsk National University. Speech Activity in Linguo-philosophical Dimensions

The object of the present survey is the phenomenon of man's activity, and the subject – its linguo-philosophical interpretation in the dimensions of discourse and workmanship. The main aim of the article is to ascertain the integral and differential features of these two interdependent aspects of the man's lifeworld, paying special attention to the communicative (actspeech) constituent of this activity. The phenomenon "activity" is examined in its two hypostases – verbal (speech) and non-verbal (hand-craft). Then each of these phenomena is described in detail from the standpoint of its main cognitive (linguophilosophical) parameters according to the algorithm "denotative – intentional – conventional – cognitive constituents" with the following comparison to ascertain the integral and differential features of the verbal and non-verbal activity. Dwelling on the verbal activity, the author proves that it pre-determines the choice and arrangement of speech acts, establishes the manner of relations between their functions and facilitates the optimal disposition of a certain propositional content in the modal-epistemic frame of the utterance.

Key words: verbal activity, non-verbal activity, discourse, lifeworld, purpose-rationality, consensus, (cons)situation, speech act